

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV: OCEŇUJEM POSUN V RIEŠENÍ HLUKOVEJ ZÁŤAŽE Z RÝCHLOSTNEJ CESTY R1 PRI RAKYTOVCIACH

Bratislava, 03. marca 2026

Verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský konštatuje posun v riešení nadmernej hlukovej záťaže v mestskej časti Rakytovce v Banskej Bystrici.

Kým v januári 2024 verejný ochranca práv poukázal na nedostatočnosť dovtedajších opatrení Ministerstva dopravy Slovenskej republiky a poukazoval na dlhodobé prekračovanie prípustných hodnôt hluku, aktuálne podklady potvrdzujú, že štát medzičasom prijal konkrétne opatrenia, ktoré ukončili dovtedajší stav nečinnosti a vytvorili reálny predpoklad na systémovú nápravu. Nadväzujeme tým na predchádzajúcu tlačovú správu verejného ochrancu práv z 25. januára 2024: [Obyvatelia mestskej časti Rakytovce \(Banská Bystrica\) budú znášať hluk z rýchlostnej cesty R1 až do roka 2032. Verejný ochranca práv žiada ministerstvo dopravy o zabezpečenie dočasných hlukových opatrení \(pdf, 503 kB\)](#).

Koniec neistoty: Projekt má schválené financie aj harmonogram

Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky poskytlo verejnému ochrancovi práv informáciu, že projekt „R1 protihluková stena Banská Bystrica – Rakytovce“ bol zaradený do aktualizovaného Harmonogramu prípravy a výstavby projektov cestnej infraštruktúry, ktorý vláda Slovenskej republiky vzala na vedomie 25.06.2025.

Termín finálneho dokončenia projektu je stanovený na 31.12.2032, jeho príprava však už má vymedzený konkrétny vecný a časový rámec. V roku 2027 má byť zabezpečený stavebný zámer, v rokoch 2028 až 2029 má prebehnúť projektová príprava a majetkovoprávne vysporiadanie, v roku 2030 verejné obstarávanie na zhotoviteľa a v roku 2031 sa predpokladá začiatok výstavby.

Dostupné podklady zároveň preukazujú, že v súvislosti s predmetným projektom sú už predpokladané konkrétne výdavky na prípravnú fázu, čo predstavuje významný posun oproti stavu, pri ktorom verejný ochranca práv v roku 2024 konštatoval porušenie základných práv dotknutých obyvateľov.

Konečne zámer s vecným a finančným ukotvením

Hoci ukončenie projektu je naďalej viazané na neskorší časový horizont, nejde už len o formálny zámer bez vecného a finančného ukotvenia. Projekt sa presunul do režimu reálnej prípravy, ktorá má prebiehať v jednotlivých etapách v nasledujúcich rokoch. Práve tento posun je z pohľadu ochrany základných práv dotknutých obyvateľov právne významný, pretože odlišuje stav čistej pasivity orgánov verejnej moci od stavu, v ktorom už štát preukázateľne prijíma uskutočniteľné opatrenia smerujúce k náprave.

Vplyv hluku na zdravie: Prečo je tento posun kľúčový?

Doterajšie merania v tejto lokalite opakovane potvrdili prekročenie prípustných hodnôt hluku o 9 % až 23 %. Chronický hluk z dopravy je vážnym environmentálnym rizikom. Verejný ochranca práv vo svojom zdôvodnení pripomína, že dlhodobé vystavenie nadmerným decibelom aktivuje stresovú reakciu organizmu, čo má priamy súvis s rizikom kardiovaskulárnych ochorení a vysokým krvným tlakom.

Nadmerný hluk narúša súkromný a rodinný život (čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), pričom bráni regenerácii a kvalitnému spánku.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, napríklad v rozsudku vo veci Fadejeva proti Rusku (sťažnosť č. 55723/00, rozsudok z 9. júna 2005), štát musí zabezpečiť reálne a účinné opatrenia na ochranu jednotlivca pred závažnými environmentálnymi zásahmi; nestačí len formálna existencia opatrení alebo deklarovanie budúcich krokov.

Vyváženie záujmov a monitoring

Verejný ochranca práv uznal, že Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky hľadalo spravodlivú rovnováhu medzi hospodárskym záujmom (funkčná diaľnica) a právami jednotlivcov. **„Keďže štát preukázal aktívnu odbornú prípravu stavby a zabezpečil financovanie, nateraz nie je preukázané ďalšie porušovanie základných práv,“** uviedol verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský.

Naďalej bude sledovať plnenie stanovených krokov a priebeh prípravy projektu tak, aby sa deklarovaná ochrana zdravia a priaznivého životného prostredia obyvateľov Rakytoviec premietla aj do reálneho výsledku.